

Utlåtande 2004:121 RI (Dnr 314-2975/2003)

Folkomröstning om införande av biltullar

Motion av Sten Nordin (m) (2003:21)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2003:21) av Sten Nordin (m) angående folkomröstning
om införande av biltullar avslås.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Sten Nordin (m) har i en motion (2003:21) föreslagit att kommunfullmäktige i första hand ska upphäva sitt beslut av den 2 juni 2003 om försöksverksamhet med miljöavgifter/trängselavgifter i Stockholm – *bilaga*. Om detta förslag inte får fullmäktiges bifall vill motionären att fullmäktige ska besluta om att en lokal folkomröstning om miljöavgifter/trängselavgifter skall avhållas den 13 juni 2004.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Kommunfullmäktige beslutade 2 juni 2003 att genomföra ett försök med miljöavgifter i Stockholm under förutsättning av att staten betalar samtliga kostnader i samband med försöket, att intäkterna för försöket återgår till stockholmsregionen för investeringar i kollektivtrafik och i infrastruktur som

holmsregionen för investeringar i kollektivtrafik och i infrastruktur som är förbundet med försöket samt att intäkterna för försöket inte avräknas Stockholm i infrastrukturanslaget. Dessa villkor är i och med regeringens proposition 2003/04:145 uppfyllda och det innebär att det nu finns förutsättningar för att kunna genomföra ett fullskaleförsök med miljöavgifter i enlighet med det förslag som staden arbetat fram.

Kommunfullmäktige har också beslutat om en folkomröstning om miljöavgifter i samband med valet 2006. Syftet med att genomföra omröstningen efter försöket är att medborgarna i Stockholm då kommer att ha egen erfarenhet av hur ett system med miljöavgifter kan fungera i Stockholm.

Det är fullmäktige och valnämnden som ansvarar för folkomröstningens genomförande. Fullmäktige kommer i god tid före valet att ta ställning till frågor om hur valsedlarna ska utformas och hur svaren ska tolkas. Efter det att fullmäktige fattat beslutet om folkomröstning har inte framkommit några nya argument som ändrar mitt ställningstagande. Därför föreslår jag att motionen avslås i sin helhet.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Mikael Söderlund* (båda m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. en lokal folkomröstning rörande trängselskatter skall avhållas innan försöksperioden inleds
3. därutöver anföras.

Ett av de grundläggande verktygen för förtroendevalda att påverka politiken är att inkomma med motioner. En fundamental princip är att fullmäktiges ledamöter skall ges möjlighet att ta ställning till förslagen och därmed bifalla eller avslå motionen. Den aktuella motionen är daterad september 2003 och föreslår ett datum för folkomröstning nio månader senare. Eftersom ärendet hanterats på ett sådant sätt att behandling i kommunstyrelsen sker först efter det föreslagna folkomröstningsdatumet, faller också en av de grundläggande demokratiska principerna. Kommunfullmäktiges ledamöter får därför ingen möjlighet att ta ställning till motionärens förslag. Ett sådant förfarande är problematiskt av flera skäl, inte minst eftersom det undergräver principerna för hur ett förslag från en fullmäktigeledamot bör behandlas.

Bristen på demokrati är dessvärre genomgående när det gäller hanteringen av biltullarna. Trots att socialdemokratin uttalade ett tydligt vallöfte och bestämt avfärdade tankarna på biltullar under mandatperioden kommer de nu att införas. Det

tankarna på biltullar under mandatperioden kommer de nu att införas. Det experiment som planeras införas under 2005 kommer inte att lösa framkomlighetsproblemen eller miljöproblemen utan innebär enbart att stockholmarna skall beskattas ytterligare. Att stadens medborgare inte kunnat ta ställning till förslaget kan bara beskrivas som odemokratiskt och oacceptabelt.

Biltullar påverkar, precis som motionären anför, stockholmarna på ett oerhört tydligt sätt. En vanlig stockholmsfamilj kommer, när experimentet inleds, att behöva betala närmare 10 000 kronor bara för att ta sig till jobbet. Från London har vi sett hur handeln minskar och Handelskammaren i Stockholm förutspår en liknande utveckling här. Systemet kommer dessutom att splittra regionens bostads- och arbetsmarknad samt montera upp murar mellan innerstad och ytterstad. Ett experiment som får sådana konsekvenser måste givetvis medborgarna ges möjlighet att påverka och tycka till om. Det är därför rimligt att staden omedelbart vidtar åtgärder för att genomföra en lokal folkomröstning innan experimentsperioden startar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2003:21) av Sten Nordin (m) angående folkomröstning om införande av biltullar avslås.

Stockholm den 16 juni 2004

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin, Mikael Söderlund och Rolf Könberg* (alla m) och *Lotta Edholm och Ann-Katrin Åslund* (båda fp) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. en lokal folkomröstning rörande trängselskatter skall avhållas innan försöksperioden inleds
3. därutöver anföras.

Denna motion är inlämnad i september 2003 men når inte Kommunstyrelsen förrän i juni 2004. Det innebär att kraven i motionen inte kan underställas kommunfullmäktige förrän det folkomröstningsdatum som föreslås är passerat. Detta är naturligtvis inte tillfredsställande.

Det demokratiska svek som kännetecknar hanteringen av trängselavgifterna är upprörande. Väljarna har till att börja med getts vallöften om att systemet inte ska genomföras. När det sedan ändå genomförs efter politisk kohandel och efter påtryckningar från regeringen, tillåts inte en folkomröstning påverka införandet.

ÄRENDET

Sten Nordin (m) har i en motion (2003:21) föreslagit att kommunfullmäktige i första hand ska upphäva sitt beslut av den 2 juni 2003 om försöksverksamhet med miljöavgifter/trängselavgifter i Stockholm – bilaga. Om detta förslag inte får fullmäktiges bifall vill motionären att fullmäktige ska besluta om att en lokal folkomröstning om miljöavgifter/trängselavgifter skall avhållas den 13 juni 2004.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret där ärendet beretts av finansavdelningen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat den 9 oktober 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har beslutat om genomförandet av ett försök med miljöavgifter. Försöket avslutas med en folkomröstning om miljöavgifterna i Stockholms stad. Stadens avsikt är således inte att ha en folkomröstning innan medborgarna ges möjlighet att prova ett trafiksystem med miljöavgifter i Stockholm.

I och med kommunfullmäktige beslutat om att först ha ett försök där medborgarna kan inhämta erfarenheter från ett trafiksystem med miljöavgifter innan en folkomröstning hålls finner inte stadsledningskontoret att de i motionen framförda synpunkterna förändrar förutsättningarna på ett sånt sätt att motionen skall tillstyrkas. Stadsledningskontoret avstyrker således de yrkanden som framförts i motionen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:21

2003:21

Motion av Sten Nordin (m) om folkomröstning om införande av biltullar

Det rådde före valet och under hela valrörelsen 2002 en bred enighet om att inga försök med biltullar skulle realiseras under mandatperioden 2002-2004. Trots de löften som ställts ut väljer majoriteten att forcera fram ett försök med biltullar i tydlig strid med såväl vallöften som medborgarnas vilja.

Att införa biltullar i en stad där bilisterna redan är bland de hårdast beskattade i världen är givetvis en fråga som berör. Eftersom viktiga infrastruktursatsningar försenats, inte minst på grund av ett bristande ekonomiskt ansvartagande från staten, finns ofta inget alternativ till att använda bilen. Ett införande av biltullar handlar därför inte i första hand om att styra om trafiken, utan om att tvinga bort ekonomiskt svaga bilister från våra vägar. Det är i grunden en politik som varken är rimlig eller rättvis.

Biltullarna är en fråga som påverkar stockholmarna på ett oerhört tydligt sätt. De familjer och enskilda som inte får sin vardag att fungera utan bilen kommer att påverkas allra tydligast när det kan komma att kosta cirka 2000 kronor i månaden bara att ta sig till jobbet. I en fråga som berör så många människor är det givetvis självskrivet att medborgarna måste få säga sitt. Detta är dessutom särskilt viktigt i ett läge där stockholmarna inte har kunnat ta ställning till frågan i allmänna val.

De lokala folkomröstningar som nu genomförts i tolv kranskommuner visar på ett utomordentligt tydligt motstånd mot biltullar. Över 80% av de som givits tillfälle att uttrycka sin åsikt i de lokala folkomröstningarna röstade nej till försök. Över 200 000 Stockholmare i länet har röstat mot ett försök med biltullar. Det höga valdeltagandet visar att frågan engagerar och är viktig för många människor, detta är därmed en fråga som är lämplig att folkomrösta om.

Mot bakgrund av dessa folkomröstningar blir det bara än mer uppenbart hur kompakt motståndet är mot biltullar. Den enda rimliga lösningen är att kommunfullmäktige beslutar att upphäva sitt beslut från den 2:a juni 2003 och därmed skrotar projektet.

Skulle majoriteten ändå välja att forcera fram ett försök med biltullar måste också stockholmarna ges möjlighet att säga sin mening. En folkomröstning om införande av biltullar skulle i sådant fall med enkelhet kunna förläggas till den 13 juni 2004, i samband med valet till Europaparlamentet.

De lokala folkomröstningarna i våra grannkommuner har visat hur stort engagemanget är för frågan. Det är därför självskrivet att en folkomröstning i Stockholm måste hållas innan ett eventuellt försöksprojekt sätts igång.

Med hänvisning till ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta att

1. kommunfullmäktiges beslut per den 2 juni 2003, § 18, om försöksverksamhet med miljöavgifter/trängselavgifter i Stockholm
2. ~~uppläsa~~ ovanstående att-sats avslås besluta om att en lokal folkomröstning rörande miljöavgifter/trängselavgifter skall avhållas den 13 juni 2004 i Stockholms stad.

Stockholm den 19 september 2003

Sten Nordin